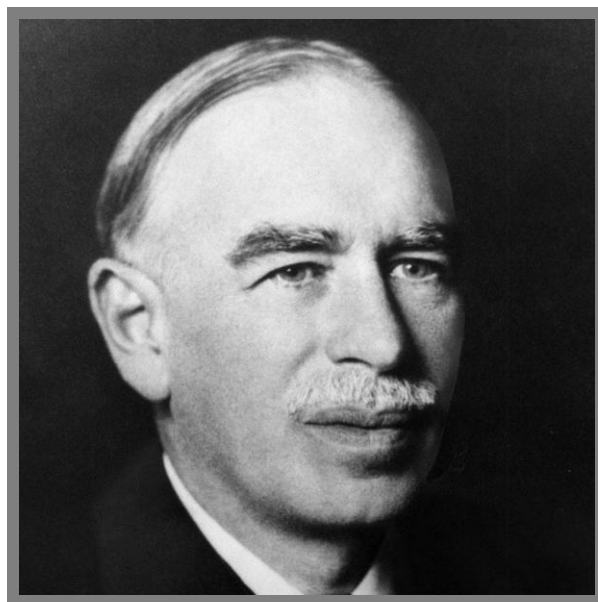

ЏОН МАЈНАРД КЕЈНЗ ИЗМЕЂУ СТРАТИШТА И РАЗВОЈА

Весна Жупан
Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић” у Београду

Дон Мајнард Кејнз (1883 - 1946)

Подсетник

Џон Мајнард Кејнз зачетник је правца у развоју економске мисли, који је по њему добио назив “кејнзијанизам”.

Бавио се економском теоријом и политиком.

Остао је упамћен као веома успешан економски писац.

Ове тј. 2026 године навршава се осам деценија од смрти Џона Мајнарда Кејнза.

У раној младости Џон Мајнард Кејнз је заволео глуму. Имао је амбиције да заврши математику. Свестан значаја привреде, променио је оријентацију. Кренуо је стазама друштвених наука усредсредивши се на економију.

Његова мајка, Флоренс Ада Кејнз је била прва жена градоначелник Кембриџа. Отац, Џон Невил Кејнз, радио је као професор економије на Универзитету у Кембриџу.

Супруга **Џона Мајнарда Кејнза**, руска балерина, **Лидија Лопокова**, удала се за њега након развода. Није била племкиња, али је на сцени била принцеза. Плесала је и у балетској представи *Успавана лепотица*, што се сматра једним од два највећа дела **Петра Иљича Чајковског**. Дакле, удала се за економског експерта, који је стекао племићку титулу барона.

Активности Џона Мајнарда Кејнза

Као реалан човек, економиста и добро обавештен интелектуалац, уливен у збивања свога доба, Кејнз је скретао пажњу у више наврата на то да је Србија сразмерно највише страдала у ратном сукобу од 1914 - 1918. Изгубила је велико људство, а била је претежно аграрна земља чији је основ привреде била радна снага.

Након Србије, Француска је била на лествици земаља које су изгубиле сразмерно највише становника. Савезници су увели систем репарација како би се надокнадила уништена материјална средства. Међутим, према Кејнзу, тај и такав систем није могао да на прави начин надокнади материјалне губитке који су били огромни. Немачка није могла да подмири сав терет ратних репарација.

Џон Мајнард Кејнз је сматрао да држава не може да остане по страни када су у питању тако велики проблеми попут запошљавања. Био је активан током *Велике депресије* која је била захватила САД. Неговао је преписку са председником САД-а, *Френклином Делано Рузвелтом* коме је упутио своје стручно мишљење поводом те *кризе*.

Кејнз је био свестан недостатака оног вида капитализма у којем је и сам живео. У намери да капитализам учини знатно флексибилнијим, а с обзиром на велики број незапослених којих је у капиталистичким земљама његовог доба било више десетина милиона, он даје мере економске политике. Тежио је отклањању противуречности капиталистичке производње, а сходно томе и расподеле. Да би дошло до пуне запослености, а тада је владала Велика депресија у САД-у, Кејнз је предлагао јавне инвестиције, буџетски дефицит и др.

Џон Мајнард Кејнз је био велики љубитељ уметности. Основао је Позориште уметности у Кембриџу, 3. фебруара 1936.

Бретонвудска конференција одржана је 1944 године у Њу Хемпширу. Одвијала се, дакле, за време Другог светског рата. Намера је била да се осмисле финансијски аранжмани како би се опоравиле ратом разрушене економије, а након очекиваног пораза Немачке и Јапана. Важна је улога Џона Мајнарда Кејнза у осмишљавању међународног економског поретка.

Испоставило се да је неопходно: 1) основати Светску банку за обнову и развој и 2) Међународни монетарни фонд.

Најкраће речено, Светска банка за обнову и развој (IBRD) је имала за циљ одобравање *дугорочних кредита* земљама које су биле разрушене током Другог светског рата укључујући и Совјетски Савез.

Међународни монетарни фонд је требало да обезбеди *краткорочне кредите* како би земље могле да финансирају краткорочни дебаланс у међународном плаћању и стабилизују девизне курсеве.

Осим тога, ММФ (IMF) је требало да обезбеди и сарадњу земаља на монетарном плану у послератном периоду.

Оснивањем Светске банке за обнову и развој као и Међународног монетарног фонда, започето је стварање система другачијег економског поретка. Поменуте установе постоје и данас. Бретонвудска конференција остала је забележена као једна од најважнијих конференција у историји XX века.

Кејнзова улога у Међународном економском поретку: цитат

“Током ратних година, Кејнз је играо одлучујућу улогу у преговорима који су требали да обликују послератни међународни економски поредак. Он је, 1944, водио британску делегацију на конференцију у Бретон Вудсу у Сједињеним Државама. На конференцији је одиграо значајну улогу у планирању Светске банке и Међународног монетарног фонда.”

JOHN MAYNARD KEYNES (1883-1946) / by BBC

https://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/keynes_john_maynard.shtml (Пристап: 6. јуни 2025)

Главно дело Џона Мајнарда Кејнза

Џона Мајнарда Кејнза сматрали су највећим макроекономистом XX столећа.

Главно његово дело јесте Општа теорија запослености, камате и новца. Објављено је 1936.

1936: The General Theory of Employment, Interest and Money (Општа теорија запослености, камате и новца)

Према Кејнзу, слободан тржишни систем не тежи равнотежном стању у коме би владала пуна запосленост, него неравнотежи која се манифестује кризама и економским циклусима.

Из теорије Џона Мајнарда Кејнза проистекла је неопходност шире интервенције државе у привреди. Фискална политика која је раније била у том смислу запостављена, долази у Кејнзовом стваралаштву до знатно већег изражаја.

Кејнзијанизам као правац у макроекономској науци био је доминантан чак педесетак година. У међувремену је модификован.

Једна фотографија

Џон Мајнард Кејнз у Бретон Вудсу са колегом из СССР-а и колегом из Југославије крајем Другог светског рата

Библиографски описи радова Џона
Мајнарда Кејнза и радова о њему из
каталога Универзитетске библиотеке
“Светозар Марковић” у Београду:
Примери

II-13748

KEYNES, JOHN MAYNARD

Vol. 2. : The economic consequences of the peace. - 1971. - XXV, 191 str.

Vol. 3. : A revision of the treaty : being a sequel to the economic consequences of the peace. - 1971. - XV, 157 str.

Vol. 4. : A tract on monetary reform. - 1971. - XXII, 172 str. : ilustr.

2.-

Вол. 2 Економске последице мира

Вол. 3 Ревизија уговора

Вол. 4 Трактат о монетарној реформи

I-14497

LEKACHMAN, ROBERT

Robert Lekachman: THE AGE of Keynes.
A biographical study.- London, Penguin
Books, 1969; str. /3/ + 265; 18 x 11

Bibliografija na kraju svakog poglavlja

Роберт Лекачмен, Доба Кејнза (енг.)

601156 I/6

Lekachman, Robert: John Maynard Keynes
(The Age of Keynes. [Dt.]). Revolutionär
des Kapitalismus. (Übers. v. Norbert
Wölfl u. Volker Bradke. Genehmigte, ungek.
u. erw. Ausg.) - München: Heyne (1970).
380 S. 80

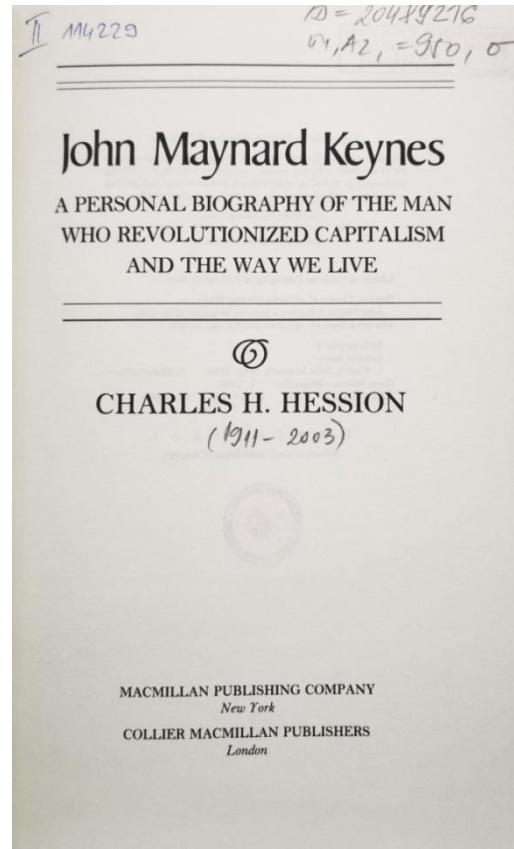
(Heyne Biographien. 6.)

geb.

1316

Роберт Лекачмен, Џон Мајнард Кејнз (Доба Кејнза),
Револуционар капитализма (нем.)

Насловне странице радова Џона Мајнарда
Кејнза из фонда Универзитетске
библиотеке у Београду:
Примери

Лична биографија човека који је
револуционизовао капитализам и начин на који
живимо. Приредио Чарлс Хешн

I-70081

Džon Mejnard Kejns

EKONOMSKE POSLEDICE MIRA

SKLOPLJENOG NA PARISKOJ
MIROVNOJ KONFERENCIJI 1919.

PREVELA S ENGLESKOG:
SONJA GOBEC

Novi Sad
2015.

11-97795

Џон Мајнард Кејнс

ОПШТА ТЕОРИЈА ЗАПОСЛЕНОСТИ, КАМАТЕ И НОВЦА

Превео
Ратољуб Додић

Редакција превода
Иван Вујачић

Једна спомен плоча

Спомен плоча на месту где је живео Џон Мајнард Кејнз
у Лондону, Гордон Сквер бр. 46

Извори

The American prospect : ideas, politics & power

<https://prospect.org/culture/books/keynes-and-the-good-life/> (Приступ: 19.11.2024)

Универзитетска библиотека “Светозар Марковић” у Београду

www.unilib.rs (Приступ: 19.11.2024)

Wikipedia. The free encyclopedia

https://en.wikipedia.org/wiki/John_Maynard_Keynes
(Приступ: 19.11.2024)

Хвала!